

Handreiking 16+

Omgaan met tegenslag

Leidingdeel

Inhoud

Voorwoord	2
Uitleg leidingdeel	2
Literatuur.....	3
Achtergrondinformatie	3
Didactische informatie	6
Benodigheden voor deze bijeenkomst	8
Opening	8
Doelstelling	8
Alternatieve startopdracht.....	8
Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek	9

Voorwoord

Beste leidinggevende,

Voor je ligt het leidingdeel dat hoort bij de Handreiking Actueel over 'omgaan met tegenslag'. Jongeren krijgen op veel manieren te maken met tegenslag. Ze doen teleurstellende of verdrietige ervaringen op in hun persoonlijk leven. Daarnaast leven ze in een tijd van 'polycrisis': de ene maatschappelijke crisis na de andere komt over hen heen en veroorzaakt een gevoel van structurele onzekerheid en tegenslag. Daarom is het belangrijk om vanuit Gods Woord gevoed te worden om hier op een goede manier mee om te gaan.

Het materiaal is geschikt voor 1 of 2 avonden en met behulp van het materiaal hopen we dicht bij de leefwereld van de jongeren komen. We hopen dat Gods Woord ook met deze uitgave dichtbij de levens en harten van jongeren gebracht wordt, in het besef dat de werking van Gods Geest daarbij nodig is. Het is ons gebed dat deze Handreiking voor veel jongeren tot zegen mag zijn. Gezegende bijeenkomst(en) toegewenst!

Uitleg leidingdeel

In het leidingdeel vind je eerst een literatuurlijst en achtergrondinformatie over het thema en een korte didactische aanwijzing. Vervolgens wordt er informatie gegeven onder de volgende kopjes:

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Onder dit kopje staat wat je voor elke bijeenkomst nodig hebt aan materialen.

Opening

- Hier staat het te lezen bijbelgedeelte en worden enkele suggesties gegeven om te zingen. De liederen die aangegeven staan, komen uit de gele zangbundel (Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer).
- Daarnaast wordt een tweede suggestie gegeven voor een Bijbelgedeelte, indien er twee avonden over de schets belegd worden.
- Ook worden er zaken genoemd waarvoor gebeden of gedankt kan worden.

Doelstelling

- Onder dit kopje worden in een paar regels de doelen van de avond benoemd.

Alternatieve startopdracht

- Onder dit kopje staat een alternatieve startopdracht die bijvoorbeeld gebruikt kan worden bij een tweede avond of als alternatief voor de startopdracht die bij de schets staat.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor een gesprek

- Onder dit kopje tref je de antwoorden op de vragen uit de Handreiking aan.
- Het is van belang om je te realiseren dat je niet alle opdrachten van een schets moet behandelen. Kies zelf een aantal opdrachten uit die je relevant en passend vindt voor jouw doelgroep.

Literatuur

Hieronder tref je een literatuurlijst aan, die gebruikt is bij de totstandkoming van deze schets. Indien gewenst kun je zelf een of meerdere boeken van deze lijst gebruiken bij je voorbereiding.

Studiebijbels

- *Tekst voor Tekst, de Heilige Schrift kort verklaard en toegelicht* (1987). Oeveren, B. van, e.a. 's-Gravenhage: Boekencentrum.
- *HSV-studiebijbel* (2014). Paul, M.J. en Hofman, T.M. (Red.). Heerenveen: Royal Jongbloed.
- *Bijbel met Uitleg* (2015). Apeldoorn: De Banier.
- *Met eer en heerlijkheid gekroond* (2015). Mijnders, J. Houten: Den Hertog Uitgeverij.
- *Daniël, profeet voor vandaag* (2022). Klaassen, M. Apeldoorn: De Banier Uitgeverij.
- *Juist voor een tijd als deze* (2021). Folkers, D.H.J. Apeldoorn: De Banier Uitgeverij.
- *Maak ze sterk* (2014). Smit, Erik en Noordzij, Wietske. Amsterdam: Ark Media.
- Over pastoraat aan jongeren zijn er ook veel achtergrondartikelen beschikbaar op www.goedinvorm.nu.

Achtergrondinformatie

Tegenslagen brengen diepe (geloofs)vragen naar boven bij jongeren. Dit thema vraagt daarom een andere benadering dan bijvoorbeeld een dogmatisch thema. Het gaat hier niet om kennis of verstandelijk beredeneren, maar om meeleven en erkenning van wat er zoal in het leven van jongeren speelt. Daarbij willen we bijbelse voorbeelden en overwegingen geven, die jongeren helpen om daarin hun weg te vinden.

Zonde en lijden

Tegenslag brengt regelmatig de vraag met zich mee naar de oorsprong van alle ellende en kwaad. We denken dan aan de zondeval (Gen. 3) en wat Paulus daarover schrijft (bijv. Rom. 5:12). Besef daarbij dat het lijden en de zonde op verschillende manieren met elkaar te maken hebben:

- i) Het zijn twee keerzijden van 'het kwaad' in de wereld.
- ii) Het lijden kan het gevolg zijn van de zonde die iemand begaat: het bedreven kwaad van de één is vaak de oorzaak van het lijden van de ander.
- iii) Zonde doen is zélf lijden. Het is een macht die in ons heerst, waaraan wij lijden (Rom. 7).
- iv) Lijden is niet alleen passief, maar kan ook actief zijn. Automutilatie en suïcide zijn extreme voorbeelden waar lijden en schuld met elkaar vervlochten zijn en ons confronteren met de diepe gebrokenheid van de mensheid.
- v) Lijden kan een straf zijn over bedreven zonde.
- vi) Lijden kan een loutering zijn, om aan te zetten tot heiliging en het zich afkeren van de zonde.

De bovenstaande opsomming laat zien dat lijden en zonde verschillend op elkaar worden betrokken. Juist daarom kunnen er zoveel vragen zijn, over wat God met een bepaalde tegenslag op het oog heeft. Wees voorzichtig om lijden te 'duiden' of 'verklaren'. Spoor jongeren wel aan om hier biddend en bijbellezend over na te denken.

Jozef

Uit het leven van Jozef blijkt wel dat hij vasthield aan zijn principes. In de schets wordt verwezen naar de 10 geboden, hoewel die nog niet in die vorm aan het volk Israël waren gegeven. Het was Jozef echter wel duidelijk dat hij een zonde tegen God zou begaan als hij toe zou geven aan de opdracht die de vrouw van Potifar hem gaf.

Er zijn regelmatig situaties waarin de zonde de makkelijkste uitweg lijkt. Het vraagt veel overgave en zelfverloochening om vast te houden aan je principes, terwijl je (in eerste instantie, voor je gevoel) 'slechter af bent'. Psalm 73 past goed bij dit aspect, waarin Asaf klaagt dat hij, voor zijn gevoel, geen voordeel heeft van zijn nauwgezette leven. Die overtuiging verandert pas als we de situatie leren beoordelen vanuit het Bijbelse kader en de belofte dat God eenmaal alles recht zal zetten. Als verdieping past hier art. 37 NGB bij.

Daniël

In het voorbeeld van Daniël ligt de nadruk op het behoud van de eigen identiteit. Het is nog niet zo gemakkelijk om precies vast te stellen waarom Daniël deze keuze maakt. Er wordt vaak aangenomen dat Daniël het voedsel weigert omdat het óf tegen de spijswetten inging, óf omdat het deels geofferd was aan de afgoden. Deze exegese is wat problematisch, want wijn was op zichzelf niet verboden volgens de spijswetten, en het voedsel wat Daniël en zijn vrienden later kregen zal eveneens aan de afgoden zijn geofferd. Andere verklaarders zoeken de reden in het onmatige karakter van de maaltijden van de koning. Hoe dan ook: er is een vast voornemen om zich niet te 'verontreinigen' en duidelijk te maken dat ze hun levenskeuzes helemaal willen voegen naar de wil van God. Kortom: bij Daniël is duidelijk dat zijn identiteit niet afhankelijk is van de goedkeuring van mensen, maar van de gunst en goedkeuring van God.

Esther

Zo op het eerste gezicht lijkt Esther een door en door gesecculariseerd Joods meisje te zijn. Ze behoort tot de mensen die niet zijn teruggekeerd naar Jeruzalem, hoewel het volk daar al wel toestemming voor had gehad. In de geschiedenis van Esther valt alle nadruk op de voorzienigheid van God (HC vr 26-28; NGB art. 13), Die de geschiedenis heel precies leidt terwijl Hij helemaal buiten beeld lijkt.

Esther is ook een meisje wat verschrikkelijke dingen heeft meegemaakt. Daar is het verlies van haar ouders, maar ook het verschrikkelijke lot dat ze voor het seksueel genot van de koning wordt gebruikt en de rest van haar leven hoogstwaarschijnlijk zal moeten verblijven in het harem van de koning. Het houdt God niet tegen om Zich juist met gebroken mensenlevens in te laten. Hij ziet genadig om naar wat beschadigd is! Het is goed om te benadrukken dat de waaromvraag hier naar de achtergrond verdwijnt, al licht de geschiedenis wel een tipje van de sluier op.

Afscheid nemen van het collectief waar je bij hoort is niet mogelijk, zo leren we uit Esthers geschiedenis. Jongeren hebben soms de neiging om zich af te zetten tegen gemeente, familie of andere collectieven. God heeft hen echter bewust een plaats gegeven, bijvoorbeeld in de gemeente. Verwijs bijvoorbeeld naar de doop: God vraagt naar hen en geeft hen een plek in de gemeenschap waarmee Hij Zich in het bijzonder in wil laten.

Pastoraal

Deze schets raakt aan een kwetsbaar thema. Dat vraagt om openheid, ontvankelijkheid, wijsheid en kwetsbaarheid in de gesprekken. Met veel jongeren gaat het gelukkig goed, maar elke groep heeft ook jongeren met diepe wonden. Daarmee lopen ze niet altijd te koop (zie de introvraag). Het vraagt geduld en een veilige bedding om jongeren 'tevoorschijn te luisteren'. Wees alert op non-verbale signalen van jongeren. Soms kan je iets merken aan een jongere, wat je aandacht vraagt. Kom hier op een later moment gerust op terug bij een jongere. Of overleg met een andere leidinggevende over zo'n casus. Probeer daarbij feitelijk te blijven: wat neem je waar? Al snel spreken we vermoedens uit of interpreteren we bepaald gedrag. Probeer het concrete gedrag wat je opvalt ook te benoemen richting zo'n jongere: wat viel je op en waarom trok het je aandacht?

Een veilige bedding heeft ook alles te maken met de manier waarop een groep op elkaar reageert. Benoem het ook als een reactie van een andere jongere niet helpend is. Op die manier leren jongeren ook hoe ze in hun communicatie echt open kunnen staan voor een ander en betrokkenheid kunnen tonen.

Didactische informatie

Het bespreken van de vragen kun je variëren. Hieronder volgen enkele manieren waarop je de vragen kunt bespreken.

Denken > delen > uitwisselen

Het *denken*, *delen* en *uitwisselen* is een proces waarbij jongeren eerst zelf nadenken, daarna in een klein groepje hun gedachten delen en deze ten slotte in de grotere groep uitwisselen. Het voordeel van deze werkwijze is dat de betrokkenheid gestimuleerd wordt. Bovendien wordt door het uitwisselen van gedachten en het gezamenlijk formuleren van een antwoord het aantal meningen beperkt. Dat maakt de gezamenlijke nabespreking overzichtelijker. Hieronder wordt een aantal didactische werkvormen uitgelegd, waarmee aan dit proces van *denken*, *delen* en *uitwisselen* gestalte kan worden gegeven.

Eén-tweetje

Vraag de jongeren om individueel over een vraag of opmerking na te denken (en eventueel iets op te schrijven). Daarna bespreken ze in tweetallen hun antwoorden. Eventueel wordt per tweetal een beste antwoord gekozen. Dit antwoord wordt vervolgens plenair uitgewisseld. Uitbreiding: de tweetallen bespreken de antwoorden met een ander tweetal. Per viertal wordt het beste antwoord gekozen, dat vervolgens plenair wordt uitgewisseld.

Placemat

De placemat is een variant van het 'Eén-tweetje', waarbij papier en pennen worden gebruikt. Gebruik bij voorkeur een vel op A3-formaat. Verdeel het vel papier zoals in het voorbeeld. Elke jongere denkt individueel na over een vraag of opmerking, waarna hij het antwoord opschrijft in één van de hoekpunten. De groepsleden bespreken de antwoorden die zijn opgeschreven in de hoekpunten. De gemeenschappelijke antwoorden of het beste antwoord wordt in het middenvak opgeschreven. Het antwoord in het middenvak kan plenair worden uitgewisseld.

Expertgroep

De jongeren denken in verschillende groepen na over een deelonderwerp. Elke groep is nu expert in (heeft kennis over) één deelonderwerp. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarin alle bestudeerde deelonderwerpen vertegenwoordigd zijn. Elke jongere is binnen de nieuwe groep expert in een deelonderwerp. De eerder opgedane kennis wordt in de nieuwe groep gedeeld.

Voorbeeld: Elk groepje jongeren verdiept zich in één vraag. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarbij in elk groepje alle vragen zijn vertegenwoordigd. Elk groepslid is 'expert' in één vraag en deelt deze kennis met de andere groepsleden.

Meningen uitwisselen

Om het *uitwisselen van meningen* te stimuleren, kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Gekleurde kaarten

Elke jongere beschikt over een rode en groene (en eventueel oranje) kaart. Er kunnen ook andere kleuren worden gebruikt. Een stelling wordt geprojecteerd en/of voorgelezen. De jongeren steken één van de kaarten op (rood=niet mee eens; groen=me eens; oranje=twijfel). De meningen worden geïnventariseerd en eventueel genoteerd. Het opsteken van kaarten is een goede aanleiding om door te vragen naar argumenten.

Duimen

In plaats van gekleurde kaarten wordt een duim opgestoken. Duim rechtop = mee eens; duim naar beneden = niet mee eens; duim horizontaal opgestoken = twijfel.

Binnen- en buitenkring

Verdeel de jongeren in twee gelijke groepen. De eerste groep vormt een kring. De tweede groep gaat hier in een kring omheen staan: de buitenkring.

Een jongere uit de binnenste kring vertelt een mening of antwoord aan een jongere uit de buitenkring. Laat één van de kringen op een bepaald moment één of meerdere plaats(en) draaien, zodat een nieuw tweetal ontstaat en de meningen/antwoorden opnieuw worden uitgewisseld. Herhaal het draaien en uitwisselen een aantal keren.

Inventariseren

Om op een speelse manier antwoorden of meningen te *inventariseren* kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Post-its

Laat de jongeren hun antwoord of mening opschrijven op een post-it, een memoblaadje met plakstrip. Laat de beschreven memoblaadjes opplakken op een centrale plaats. De post-its kunnen, indien gewenst, door de jongeren gegroepeerd worden rond vergelijkbare antwoorden of meningen. Bespreek de reacties.

Muurtje bouwen

Antwoorden of meningen worden op een A4 papier geschreven. Bij de gezamenlijke bespreking wordt met de A4 papieren een muurtje gebouwd. De belangrijkste antwoorden en meningen worden onderop geplakt, de minder urgente zaken komen daarbovenop. Gebruik plakband of kneedgum om het papier op te hangen.

Woordweb

Inventariseer antwoorden of meningen op een whiteboard, flap-over of groot vel papier. Maak een woordweb waarin informatie kernachtig en geordend wordt weergegeven. Opmerkingen over hetzelfde onderwerp worden in kernwoorden bij elkaar opgeschreven.

Benodigdheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.

Opening

- Vanuit de Bijbel:
 - ✓ Delen uit de geschiedenissen van Jozef, Daniël en Esther
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Heidelbergse Catechismus zondag 10
 - ✓ Nederlandse Geloofsbelijdenis art. 13
 - ✓ Nederlandse Geloofsbelijdenis art. 37
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 3
 - ✓ Psalm 9: 9, 10 en 18
 - ✓ Psalm 46: 3, 4 en 6
 - ✓ Psalm 73
 - ✓ Een vaste Burcht is onze God
 - ✓ Als g' in nood gezeten
 - ✓ U bent mijn Schuilplaats, Heer'
- Gebedspunten:
 - ✓ Dank de Heere voor Zijn Woord dat in alle situaties tot ons spreekt.
 - ✓ Bid om Gods nabijheid voor hen die lijden.
 - ✓ Vraag om kracht in moeilijke omstandigheden.

Doelstelling

- De jongeren denken na over tegenslag in hun leven en wat de Heere hen daarmee te zeggen heeft.
- Ze leren van Jozef, Daniël en Esther hoe ze om kunnen gaan met tegenslag.

Alternatieve startopdracht

- Maak een woordweb over 'tegenslag / lijden'.
- Bekijk het filmpje 'lijden om Jezus' wil' op www.ABCvanhetgeloof.nl.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Tips

Een gevaar van het thema 'Omgaan met tegenslag' is dat het een negatief gevoel versterkt. Een ander gevaar is dat we al te makkelijk antwoorden/verklaringen proberen te geven. Probeer een evenwicht te vinden tussen enerzijds het benoemen en erkennen van tegenslagen, en anderzijds te benadrukken dat we het niet alleen hoeven doen. 'Ons staat een sterke Held terzij, Die God ons heeft verkoren.'

De schets gaat er sterk vanuit dat de geschiedenissen van Jozef, Daniël en Esther bekend zijn bij de jongeren. Check vooraf of dit ook echt het geval is, door bijvoorbeeld aan een jongere te vragen om de geschiedenis in een paar zinnen samen te vatten.

Startopdracht

Een aantal mogelijke varianten: 'Zit je goed in je vel?'; 'Welke smiley past vandaag het beste bij jou?'; 'Wat houdt je bezig?'; 'Wat maakt je vandaag dankbaar?'; 'Hoe is je humeur op een schaal van 1-10?; etc.

Probeer met de jongeren na te gaan of de vragen een opening bieden voor een echt gesprek. 'Alles goed?' of 'Hoe gaat het met je?' zijn zo standaard, dat het nauwelijks opening biedt om een persoonlijk antwoord te geven.

1.

- a. Deze vraag is algemener/onpersoonlijker dan de b-vraag. Er worden in de tekst al enkele voorbeelden genoemd. Tegenslagen kunnen heel verschillend van aard en 'grootte' zijn. Vraag aandacht voor de persoonlijke beleving: waar de één zich nauwelijks druk om kan maken, is de voor de ander echt een zware last.
- b. Belangrijk om bij deze vraag alleen te luisteren, en eventueel vervolgvragen te stellen om te verhelderen. Houd de antwoorden op deze vraag in het achterhoofd om op terug te komen in de rest van de schets.
- c. Hiervoor geldt grotendeels hetzelfde als bij de b-vraag. 'Omgaan met' is overigens breder dan 'oplossen': sommige tegenslagen zijn niet praktisch op te lossen, maar vragen om een manier om het in de tegenslag uit te houden.
- d. Vraag gerust door of ze bijbelse of eigen voorbeelden kennen, waaruit dit blijkt. (Ter verdieping: Thomas Boston noemt 7 redenen waarom de Heere dit doet. 1, om stilgezet te worden bij de vraag of je echt een kind van God bent. Verwacht je alles alleen van Hem? 2, als aansporing om je plicht te doen. 3, om je te overtuigen van een zonde die er in je leven is. Door tegenslag gaat je geweten opeens

- spreken. 4, als gevolg/straf op de zonde, als de oproep van het evangelie niet genoeg voor je blijkt te zijn en je blijft volharden. 5, om te voorkomen dat je in zonde valt. 6, om een bepaalde verdorvenheid of slechte karaktertrek af te leren. 7, het oefenen in de genade en alles steeds meer alleen van de Heere te verwachten.)
- e. Iets volledig citaat: "God fluistert tot ons in onze vreugde; Hij spreekt in ons geweten, maar Hij roept luid in ons lijden. Dat lijden is de megafoon om een dove wereld wakker te schudden." Lewis pleit voor het plaatsen van lijden in het kader van Gods omzien naar de wereld, als ultieme poging om mensen tot Hem te brengen en eigen autonomie op te geven.
 - f. Hier wordt eigenlijk gevraagd naar een evenwicht tussen Gods bedoeling, de invloed van de satan en de verantwoordelijkheid van de mens. Bij een verzoeking ligt de nadruk meer op de rol van de satan, terwijl een beproeving meer Gods bedoeling op de voorgrond zet. Allen hebben een element van lijden in zich, als gevolg van de verbroken verhouding met God.
2. Haat, geen vriendelijk woord van zijn broers, jaloezie, verkocht naar Egypte, werken als slaaf, slachtoffer van valse beschuldiging, gevangen gezet, vergeten door de schenker, etc.
3. *Persoonlijk antwoord.*

Stelling → Argumenten vóór: Jozef 'klikt' (hij had zijn broers aan moeten spreken i.p.v. tegen zijn vader te vertellen), hij vertelt hun de dromen (wat hij niet had hoeven doen). Argumenten tégen: Jozef mag niet zwijgen als hij verkeerde dingen ziet (wie zwijgt, stemt toe), Jozef had hen geen kwaad gedaan, Jozef was nog maar een jongen en daardoor geen partij tegen zijn grotere broers.

- 4.
- a. *Persoonlijk antwoord*
 - b. Benadruk vooral dat voorbereiding op zichzelf al belangrijk is, nog los van de exacte keuzes die jongeren maken. Als je op het moment zelf pas gaat nadenken/beslissen, heb je vaak geen weloverwogen standpunt en doe je sneller dingen waar je later spijt van hebt.

Stelling → Argumenten vóór: God geeft ons een eigen wil (we kunnen/mogen zelf beslissen, ook al is onze wil aangetast door de zonde), vaak gaan er al veel dubieuze keuzes aan de zonde vooraf. Argumenten tégen: de zonde kan ons onverwacht overkomen, we worden ook verzocht (satan) of beproefd (God).

- 5.
- a. Door zich een bepaalde keuze voor te nemen in zijn hart.
 - b. *Eigen antwoord.* Hier komt het spanningsveld tussen eigen verantwoordelijkheid en gehoorzaamheid boven. In hoeverre ben je zelf verantwoordelijk voor dingen die het gevolg zijn van jouw gedrag? Dit spanningsveld kun je bespreken met de jongeren.
 - c. *Eigen antwoord.*

6.

- a. *Eigen antwoord.*
- b. Zie de verdieping bij vraag 1d.
- c. Hier kan de beperktheid van de mens tegenover de alwetendheid en wijsheid van God ter sprake komen. Soms laat God iets zien in de Bijbel over Zijn bedoelingen en wijsheid, maar soms ook niet. Dan tasten we als mensen in het duister. De boodschap aan jongeren mag zijn: het is géén verkeerde vraag, maar realiseer je dat je in het geloofsleven niet altijd een reden te weten komt.

Stelling: → Argumenten vóór: In moeilijke tijden leven mensen soms dichterbij God (nood leert bidden); bij moeilijkheden bedenken we eerder hoe beperkt en afhankelijk we zijn.

Argumenten tégen: God kan door beide soorten gebeurtenissen spreken; er is een verschil in het *blijken* van Gods zorg en of we ons *realiseren* dat het Gods zorg is.

7.

- a. *Persoonlijk antwoord.*
- b. *Persoonlijk antwoord.* Hier kan de tegenstelling ter sprake komen tussen onze wispelturigheid en Gods betrouwbaarheid. Gods verbond is heel troostrijk, als we bedenken dat Hij altijd doet wat Hij belooft.
- c. Nee. Vertrouwen wil wel zeggen: ik geloof God op Zijn woord, Hij stelt niet teleur, zelfs al snap ik het niet.
Ter illustratie/verdieping kan onderstaand gedichtje van Corrie ten Boom dienen:

*Mijn leven is een weefsel
tussen mijn God en mij.
Niet ik kies uit de kleuren;
heel doelbewust werkt Hij.
Soms weeft Hij er verdriet in
en ik, door onverstand,
vergeet: Hij ziet de bovenen
ik de onderkant.
Als 't weefgetouw zal rusten
en de spoel niet meer schiet om,
zal God het doek ontvouwen
en verklaart Hij het 'waarom'.
Hoe nodig donk're draden
zijn in des Wevers hand
naast goud- en zilverdraden.
Zó komt zijn plan tot stand.*

8.

- a. Daniel komt nadrukkelijk uit voor zijn Joodse identiteit, Esther niet.

- b. *Persoonlijk antwoord.* Hierbij kan wel ter sprake komen dat hoe later je ervoor uitkomt, hoe lastiger het vaak is.
- 9.
- a. *Persoonlijk antwoord.*
- b. *Persoonlijk antwoord,* afhankelijk van iemand zijn/haar omstandigheden. Hier mag wel de noodzaak van geloof en de waarde van afhankelijkheid en Godsvertrouwen een plaats krijgen in het gesprek.
- 10.
- a. De lessen uit deze schets (zie kader naast vraag 9) hebben hun geheim in het gebed en de persoonlijke omgang met God. In het geloofsleven groeit er ook een vertrouwensband van de gelovige tot God, en de behoefte om in alles Gods hulp te zoeken.
- b. *Persoonlijk antwoord.*

Slotopdracht

Het volledige verhaal van Yousef

Yousef trok het potje pillen open. Het waren er genoeg om de klus te klaren. Maar voor hij het deed, voelde hij ergens de verplichting om in elk geval even kort na te denken over de ruim twintig jaren die hij op deze aardbol had rondgelopen. Toen hij in gedachten de voorbije jaren langsging, trokken ze in een grote aaneenschakeling van mislukkingen, teleurstellingen en nederlagen aan hem voorbij. Daarom hield hij er maar gauw mee op.

Yousef had zo hard geprobeerd om alles goed te doen. Hij was naar de moskee gegaan. Hij had zijn dagelijkse gebeden uit de Koran opgezegd. Maar tegen de tijd dat hij zeventien was, had hij zich afgesloten voor zijn familie en zijn zogenaamde vrienden. Er vrat een leegte aan zijn hart en hoewel hij die probeerde te vullen met van alles - van drugs en alcohol tot en met bendes - had er niets geholpen. Die leegte bracht hem ertoe te overwegen om een overdosis pillen te nemen.

En toen, schijnbaar uit het niets, dreef het prettige gezicht van zijn grootvader zijn gedachten binnen. Hij had niet veel herinneringen aan de man. Hij zag zijn grootvader nauwelijks, omdat Yousef in het Midden-Oosten woonde en zijn grootvader naar de Verenigde Staten was geëmigreerd. Maar de gedachte aan hem bracht een glimlach op zijn gezicht en een klein beetje hoop in zijn hart.

Yousef herinnerde zich dat zijn grootvader christen was en geen moslim, en hij herinnerde zich ook die keer dat hij hem het 'verhaal van de zalm' vertelde. Toen hij nog een klein jochie was, was hij bij zijn grootvader op schoot gekropen toen die televisie zat te kijken. Op het scherm was een documentaire te zien waarin zalmen tegen de stroomversnellingen in zwommen.

'Yousef,' zei hij tegen zijn kleinzoon, 'christenen zijn net als die vissen. Ze zwemmen altijd tegen de stroom in, tegen de richting van de wereld in. De wegen van deze wereld gaan altijd een andere kant op dan de wegen van Christus. Maar hoewel het hun veel moeite kost,

zitten de vissen die tegen de stroom op zwemmen vol leven. De vissen die zonder moeite met de stroom, met de wereld mee zwemmen, die vissen zijn dood.'

De herinnering raakte iets diep binnenin Yousef. Hij klikte het dekseltje weer op het potje pillen. Ik sta op het punt om zelfmoord te plegen, dacht hij. Wat heb ik te verliezen als ik bid tot de God van mijn grootvader? Hij had geen idee hoe hij moest bidden, dus was hij gewoon zo eerlijk en recht voor zijn raap als hij maar kon. 'Ik zal mezelf niet doodmaken als Jezus alles in mijn leven rechtrekt.' En met zelfs nog meer voortvarendheid: 'Voor morgen middernacht.' Daarna viel hij in slaap.

Toen hij 's morgens wakker werd, zag hij zijn oom Ishaq aan het voeteneinde van zijn bed zitten. 'De Heere God heeft me op mijn hart gelegd dat ik je vandaag moest opzoeken', zei hij. 'Ik moet je het een en ander over mezelf vertellen, en over mijn vader, jouw ondertussen overleden grootvader.'

'Wat bedoelt u?' vroeg Yousef. 'Lang geleden dacht ik dat de manier om gelukkig te worden was door rijk en machtig en belangrijk te zijn', zei hij. 'Dat dacht ik te bereiken door drugssmokkelaar te worden. Maar toen ontdekte ik een nieuwe manier. Ik ontdekte de Heere Jezus.'

Yousef schrok van het woord 'Jezus', maar zijn verbaasde uitdrukking veranderde in nieuwsgierigheid. 'Net zoals mijn grootvader?' vroeg hij terwijl hij naar voren leunde. 'Precies', antwoordde zijn oom. 'Toen ik jong was, dacht ik dat hij gek was. Jezus? Meen je dat nou? Maar toen ik mezelf tegenkwam, werd ik toch weer stilgezet door het leven en de innerlijke rust van mijn vader. En dus begonnen we te praten.'

Yousef werd gegrepen door het verhaal en hij begon regelmatig bij zijn oom langs te gaan om over de Heere Jezus te praten. Zijn oom gaf hem een Bijbel en Yousef zorgde ervoor dat niemand zag dat hij die mee naar huis nam. Zijn moeder, die een leidende rol in de plaatselijke moskee vervulde, haatte christenen uit het diepst van haar hart. Ze had een keer het kruisje van de hals van de vrouw van zijn oom gerukt en haar in haar gezicht gespuugd.

Op zekere dag wist Yousef eenvoudigweg dat hij de Heere wilde dienen. Hij bad: 'Heere Jezus, wilt U in mijn hart komen wonen? Ik leg mijn zonden voor U neer.' Snel daarna vond Yousefs moeder zijn Bijbel onder zijn bed. Hoewel hij een behoorlijk stuk langer was dan zij, greep ze hem bij zijn kraag en haar gezicht was vertrokken van razernij.

'Allahu akbar!' ('Allah is groot!') gilte ze, waarna ze een stuk tuinslang pakte en haar zoon ervan langs gaf. Hij kon de daaropvolgende nachten amper slapen door de striemen op zijn rug. 'De Bijbel,' zei ze tegen hem, 'is een vies boek, en christenen zijn duivels.' Een paar dagen later dreigde ze om met een keukenmes zijn keel door te snijden.

Yousef wilde dat zijn familie dezelfde blijdschap in Christus zou ontdekken die hij zelf had gevonden, maar hij was bang dat die poging hem zijn leven zou kosten. Hij praatte echter toch voorzichtig met anderen over zijn geloof. Het gebeurde een keer dat hij en zijn broertje op hun knieën zaten te bidden en hun moeder de kamer van zijn broertje binnen kwam

stormen. Ze sloeg Yousef met een stalen koekenpan op zijn hoofd, waarna ze zijn broertje begon te slaan. Daarna wurgde ze Yousef tot hij bijna het bewustzijn verloor.

Een andere keer dreigde zijn vader hem van het balkon op de derde verdieping te duwen. 'Hij vertelde me dat als hij me eraf duwde, hij naar de gevangenis zou gaan, mijn moeder gek zou worden en mijn broertje een bedelaar zou worden', zei Yousef. 'Maar hij zei dat als ik sprong, iedereen alleen maar zou zeggen dat mijn vader een gestoorde zoon had.'

Yousef overwoog zijn opties, met Romeinen 12:18 voor ogen: 'Indien het mogelijk is (...) houdt vrede met alle mensen.' Hij besloot te springen, om de eer van zijn familie niet aan te tasten. Hij overleefde het, met alleen een gewonde schouder en een snee boven een van zijn ogen.

'Waarom ben je gesprongen?' vroeg zijn vader hem in het ziekenhuis. 'Ik probeerde je alleen maar bang te maken, zodat je zou terugkeren naar ons geloof.' Maar Yousef keerde niet terug naar het geloof van zijn ouders.

Hoewel de Heere God niet wil dat er onvrede heerst in een gezin, maakt Hij ook duidelijk dat we Hem boven alle andere relaties moeten plaatsen. De Heere Jezus zei dat voor de mensen die Hem volgen het volgende risico bestaat: 'De vader zal tegen de zoon verdeeld zijn, en de zoon tegen den vader.' (Luk. 12:53)

Yousef zwemt tegen de stroom in, zoals zijn grootvader en zijn oom hem hadden laten zien. Hij praat veel met jonge moslims over de Heere. Hij helpt met het smokkelen van Bijbels en andere christelijke lectuur, en hij gebruikt het internet om jonge Arabieren te helpen om Christus te vinden.

Daar is heel wat moed voor nodig, want de tegenstand is groot. Elke dag bestaat de kans dat hij wordt opgepakt en vervolgd. Maar hij zwemt hoe dan ook tegen de stroom in. Zijn verhaal is voor ons een herinnering om in de gaten te houden of we ons uiterste best doen om tegen de stroom in te zwemmen, of dat we met de stroom mee drijven.

Bron: <https://www.jbagg.nl/files/Koersvakanties/Algemeen/projectboekje-koers-2019.pdf>